

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

RECHT OF BELANG.

RECHTSPRAAK.

Handelsrechtbank van Antwerpen. — 12 Augustus 1932. — Raming van schadevergoeding.
Burgerlijke Rechtbank van Antwerpen. — Kortgeding. — 25 Oktober 1932. — Huwelijksrecht. — Wederzijdse rechten en plichten der echtgenooten. — Wet van 20 Juli 1932. — Bevoegdheid van den Voorzitter der Rechtbank zittende in Kortgeding.
Burgerlijke Rechtbank Turnhout. — 7 April 1932. — Huur. — Achterstel. — Uitsel van betaling bij verstek van den schuldenaar. — Art. 122 W.B.R.
Vrederecht Antwerpen. — 4e Kanton. — 25 Oktober 1932. — Huwelijksrecht. — Wederzijdse rechten en plichten der Wet voor het geval de echtgenooten niet samen wonen. — Noodzakelijkheid in dit geval het

recht tot onderstand te bewijzen door een voorafgaandelijken titel.

Werkrechterraad van Beroep van Antwerpen. — 13 Oktober 1932. — Getuigenverhoor. — Facultatieve en gebiedende reden van veraking is verplichtend wanneer belanghebbende partij zich daarop beroept. — Dienstkontraakt. — Bewijs door getuigen en vermoedens toegelaten tegen patroon-handelaar. — Dienstkontraakt op proef. — Bewijs.

DE NIEUWE WET OMTRENT DE WEDERZIJDSCHE RECHTEN EN PLICHTEN DER ECHTGENOOTEN. BEVOEGDHEID VAN DEN VOORZITTER DER RECHTBANK VAN EERSTEN AANLEG.

MEDEDEELINGEN.

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD. — Statutaire vergadering. RECHTERLIJK LEVEN.

RECHT OF BELANG ?

De kwesties opgeworpen door de benoeming van den hoofdgriffier bij de rechtbank van eersten aanleg te Brussel zijn belangrijk genoeg om nog verder onze aandacht te wekken.

Over den politieken kant van de zaak hoeven we ons niet uit te spreken — hier is iedere Vlaming 't akkoord om te zeggen dat een griffier te Brussel onze taal moet kennen.

De rechterlijke kant van de kwestie kan, na de debatten die hebben plaats gehad teruggebracht worden tot deze twee vragen:

1° is de wet van 28 Juni 1932 toepasselijk op de griffiers;

2° hebben de kandidaten voor eene plaats van griffier, een politiek recht om benoemd te worden?

1° Over 't algemeen is men geneigd te zeggen dat de nieuwe wet op het gebruik der talen in de openbare besturen toepasselijk op de griffiers?

Deze bewering steunt men op het feit dat de wet toepasselijk is op alle openbare besturen, en dat het ambt van den griffier meer van bestuurlijken aard zou zijn.

Integendeel de griffiers zijn geene bestuurlijke ambtenaars. Zij zijn leden van de rechterlijke orde (art. 11 der wet van 22 Frimaire jaar VII) daar er geen rechtbank zonder griffier kan samengesteld worden. Zij zijn nochtans geen magistraten, en hebben de voorrechten niet die aan dezen toegekend worden. Doch de onverenigbaarheden die voor de magistraten bestaan gelden ook voor de griffiers (art. 175, 176, 177 der wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke organisatie); de beletselen van bloed- en aanverwantschap bestaan voor de griffiers als voor de magistraten (art. 180, 182 zelfde wet).

De griffiers, zijn zoo weinig bestuurlijke ambtenaars, dat art. 175 van de wet van 1869 uitdrukkelijk verklaart dat de ambten van de rechterlijke orde onverenigbaar zijn met de ambten in de administratie.

Vroeger waren de griffiers ook ministerieele ambtenaars zooals de pleitbezorgers, notarissen en deurwaarders en toen hadden zij het recht verkooping te doen. Eene wet heeft die bevoegdheid van bijwinsten (émoluments) te maken afgeschaft.

De wet van 28 Juni 1932 had de griffies kunnen noemen als vallende onder de toepassing harer bepalingen, evenals

ze voor de parketten gedaan heeft, en dan was er geen twijfel.

Men trekt eene beweegreden om de wet op de griffies toepasselijk te verklaren uit het antwoord van den verslaggever op eene vraag van den heer volksvertegenwoordiger De Schrijver.

Dit antwoord geeft echter het beste argument voor de niet toepasselijkheid der wet. De verslaggever zegt: il n'y a dorénavant aucun doute: toutes les administrations quelles qu'elles soient et quelle que soit la particularité de leurs activités sont soumises à l'application de cette loi à moins qu'une loi spéciale les règle, comme c'est le cas pour l'armée.

Welnu zulke speciale wet voor de benoeming van de leden der rechterlijke orde bestaat, en eene nieuwe is daaromtrent in wording, juist met het oog op het gebruik der talen.

Het is dus mijns inziens klaar dat de wet niet toepasselijk is op de griffiers. De wet op het gebruik der talen in gerechtszaken zal hierin moeten voorzien.

2° Hebben de kandidaten die de vereischte voorwaarden vervullen om tot griffier benoemd te worden een politiek recht daartoe?

De kwestie heeft zich aldus voorgedaan dat de medecandidaat van den benoemden griffier, gedagvaard heeft en den griffier en den procureur generaal, om die benoeming onwettig te doen verklaren, omdat ze niet gebeurde overeenkomstig de wet op het gebruik der talen in bestuurszaken.

Wij meenen dat er geen betwisting zal zijn over dit punt: om ontvankelijk te zijn voor de burgerlijke rechtbank moet eene vordering steunen op een recht.

Overigens hierover is men het eens: « De rechtsvordering is het middel tot handhaving van de rechten gegeven. Haar grond is een door het objectieve recht erkend recht. De instelling der actie brengt mee dat het werkelijk bestaan van een recht als aan den eischer toekomend beweerd wordt. (van Boneval Faure: Het Nederlandsch burgerlijk procesrecht, bl. 217).

« Le droit d'action implique d'abord l'existence d'un droit qu'on demande au juge de faire reconnaître ou de faire respecter, droit de créance, droit de propriété, droit relatif à l'état, etc. C'est la base nécessaire de l'action. Pas de droit, pas d'action dit le vieil adage. (Glasson, Tisier & Morel. Traité théorique et pratique

139

d'organisation judiciaire, de compétence et de procédure civile. T. I, bl. 426).

Wanneer we van recht spreken in dit verband is het natuurlijk van het subjectief recht, dat is een gewaarborgd belang.

Het objectief recht is een stel van dwingende leefregels of normen, die worden uitgevaardigd ter berechtiging van menselijke belangen welke in het contact der samenleving in het gedrang dreigen te komen. Doch alle belangen kunnen onmogelijk in hun geheel worden beveiligd, want de volkomen beveiliging van den een zou de terzijdestelling van de belangen van den ander met zich brengen. De rechtsorde brengt een vergelijk tot stand omtrent de verschillende belangen, een deel moet worden prijsgegeven, een ander deel wordt beschermd en meer nog gewaarborgd; de menschen kunnen op die gewaarborgde belangen aanspraak maken, zij krijgen daartoe bevoegdheid, zij hebben een subjectief recht (van Rau: Inleiding tot de rechtswetenschap).

Er zijn dus belangen die niet gewaarborgd zijn die niet verheven zijn tot subjectieve rechten.

Wanneer er geschillen ontstaan omtrent subjectieve rechten, als dat recht wordt bedreigd, betwist, belemmerd of geschonken, dan wendt de gekrenkte zich tot den rechter, stelt den eisch in tot veroordeling.

Doch wanneer het geschil gaat over een belang dat niet door het objectieve recht gewaarborgd is, dat niet als subjectief recht is erkend, dan is het beroep op den rechter uitgesloten. Dan blijft aan den gene die in zijn belang gekrenkt is niets anders over dan een beroep te doen op den gene die met hem handelde.

Belangengeschillen doen zich voor in alle takken van het recht, b.v. arbeidsgeschillen kunnen rechtsgeschillen zijn, en belangengeschillen: kwesties van loonverderingen zijn rechtsgeschillen, en kunnen aan den rechter onderworpen worden; kwesties van loonsverhooging of loonsverlaging zijn belangengeschillen.

Belangengeschillen doen zich zeer dikwijls voor tusschen de private personen en de administratie.

Beroep op den rechter is in beginsel uitgesloten, en over 't algemeen is er alleen beroep op dengene van wie de belangenkrenking uitgaat — recours gracieux.

« C'est une des règles les mieux reconnues par toutes les législations que celle qui réside dans la distinction du recours gracieux basé sur la simple lésion d'un intérêt et porté devant l'administration active, et du recours contentieux fondé sur la violation d'un droit et porté devant un tribunal » (Jacquelin: Les principes dominants du contentieux administratif).

In ons land, werd dit principie hooggehouden, en is er voor belangengeschillen voor den in zijne belangen gekrenkte, den weg open, beroep te doen op dengene van wie het besluit of de handeling uitgaat; slechts in zeer uitzonderlijke gevallen (b.v. officieren en politiecommissarissen) is er een soort verhaal mogelijk gemaakt.

140

Andere landen integendeel hebben ook voor belangengeschillen een verhaal ingesteld dat veel gelijkt op eene rechtsvordering, en de beslissing in deze geschillen wordt gegeven in den vorm van rechtspraak.

Dit is het geval in Frankrijk, waar verhaal in belangengeschillen kan gebracht worden voor den Conseil d'Etat, en wel om zijne bevoegdheid in de contentieux de l'annulation.

Het verhaal in belangengeschillen heet: le recours pour excès de pouvoir. Daarbij moet niet gesteund worden op een recht: « la simple lésion d'un intérêt suffit pour le faire naître; de sa nature par conséquent c'est un recours hiérarchique qui d'après les principes généraux devrait être du ressort de l'administration active elle-même. Cependant la loi transforme cette nature du recours pour excès de pouvoir et elle en fait un recours contentieux en décidant qu'il est porté devant la juridiction supérieure, le Conseil d'Etat » (Jacquelin, loc. cit.).

Hoe is men er toe gekomen in Frankrijk de belangengeschillen toe te vertrouwen aan de Conseil d'Etat, die ook nog met eigenlijke rechtspraak is belast, en namelijk ook over burgerlijke rechten?

« Le recours juridictionnel provient d'un dédoublement du recours hiérarchique. Son origine est dans les propositions soumises au premier consul par le Conseil d'Etat au sujet des réponses à faire aux réclamations des particuliers. Le Conseil d'Etat a créé lui-même une procédure, pour l'instruction de ces demandes. L'habitude prise par le chef d'Etat d'adhérer à ses propositions a réduit cette ratification à une formalité. La formalité a été abolie par la loi du 24 mai 1872: désormais le premier de nos tribunaux administratifs juge, comme les tribunaux ordinaires « au nom du peuple français ». (G. Renard: Notions très sommaires de droit public français, bl. 51).

Ons rechtssysteem verschilt dus grondig van het Fransche systeem. Ons systeem is logisch: alle rechtsgeschillen, dus twistgedingen waar het gaat om subjectieve rechten, worden gebracht voor de rechtbanken (art. 92 en 93 Grondwet); alle belangengeschillen, dus waar het gaat om belangen die niet door het objectieve recht zijn gewaarborgd, vallen buiten de bevoegdheid der rechtbanken, en kunnen enkel het voorwerp zijn van een beroep op degenen die de belangen krenkten.

Dit wordt door de Fransche schrijvers erkend: « le système belge est le seul entre tous à tenir compte du principe de la séparation des pouvoirs exécutif et judiciaire et à respecter fermement l'indépendance réciproque des pouvoirs. (Jacquelin, loc. cit.).

Het is nu wel een feit dat onze rechtbanken van de bevoegdheid hun door de grondwet gegeven om alle rechtsgeschillen te oordeelen, niet het gebruik gemaakt hebben dat ze er konden van maken. Ze hebben zelfs zich onbevoegd verklaard waar het geschil ging om een burgerlijk

recht, en om die onbevoegdheid te rechtvaardigen het onderscheid gemaakt tusschen de administratie rechtspersoon, en administratie overheidspersoon.

Wodon heeft uitstekend aangetoond hoe dit gebeurde onder den invloed van de Fransche schrijvers, die het Fransche systeem op het oog hadden dat niet het Belgisch is. (Wodon: Le Contrôle juridictionnel de l'administration).

Er is eene kentering gekomen in de rechtspraak sedert het arrest van 5 November 1920 (Pas. 1920, I, 193), doch het Hof van verbreking zal nog den verderen weg moeten afleggen, en bekennen dat in ons Belgisch rechtssysteem, alle rechtsgeschillen, zonder onderscheid, in de bevoegdheid der rechtbanken vallen. Men moet terugkeeren tot de vroeger verworpen leer van Laurent (Principes de droit civil, t. XX, n° 417) « Nous ne demandons pas qui a causé le dommage, qui a lésé le droit. Nous demandons « Y a-t-il un droit lésé et un dommage causé? Dès qu'il y a lésion d'un droit et dommage, nous donnons une action en dommages intérêts contre l'Etat aussi bien que contre les particuliers. Nous ne l'accordons pas quand il n'y a pas de droit lésé quand même il y aurait un dommage, toujours sans distinguer si la personne lésée est en face de l'Etat ou d'un individu. Tout se réduit à savoir s'il y a un droit lésé. »

Dit is ook het criterium voor de bevoegdheid van de rechtbanken: is er betwisting omtrent de krenking van een recht, dan zijn de rechtbanken bevoegd om daarover uitspraak te doen; is er geen krenking van een recht, maar van een eenvoudig belang dan zijn de rechtbanken onbevoegd.

Wij laten in het midden thans of er in ons land geen noodwendigheid is om de belangen beter te beschermen, en of er geen verhaal, ander dan het hiërarchisch moet ingesteld worden, met andere woorden of een verhaal zooals « le recours pour excès de pouvoir » moet ingesteld worden.

Passen we de theorie die we hebben uiteengezet toe op het geschil tusschen den benoemden griffier en zijn medecandidaat.

Is er een rechtsgeschil van welken aard ook, dan moeten de rechtbanken zich bevoegd verklaren om daarvan kennis te nemen en uitspraak te doen.

Is er een simpel belangengeschil dan moeten de rechtbanken zich onbevoegd verklaren.

Zoo is het systeem door onze grondwet in art. 92 en 93 neergelegd.

De eischer en zijne raadslieden nu zeggen « we steunen onzen eisch op een recht, een politiek recht ».

We beamen dat tot de politieke rechten behoort de bevoegdheid om toegelaten te worden tot de openbare ambten. (Voor de kwestie wat men door politiek recht verstaat verwijzen we naar onze studie over de Rechterlijke macht Rechtskundig Tijdschrift 1929, bl. 49).

Dit wil zeggen dat men zijne candidatuur mag stellen voor een openbaar ambt, dat men u die bevoegdheid niet mag betwisten, u niet als mededinger naar een ambt uitsluiten, dat men geene andere voorwaarden voor u mag stellen dan voor uwe mededingers.

Maar wil dit zeggen, dat men op eene bepaalde plaats kan aanspraak maken? In sommige gevallen ja; b.v. als een wedstrijd wordt uitgeschreven, en dat de plaats moet toegekend worden aan den gene die het eerst uit den wedstrijd komt.

Doch, in alle gevallen, waarin de benoeming vrij door het staatshoofd, of door een ander overheidspersoon wordt gedaan, kan niemand aanspraak maken op die plaats, niemand heeft een subjectief recht op die benoeming.

Want kon iemand daarop een recht doen gelden, dan zou er voor de anderen geen recht bestaan, dan zou zijn recht dat van anderen uitsluiten; had een der medecandidaten een recht om benoemd te wor-

den, dan kon niemand anders in aanmerking komen.

Vermits niemand een recht kan doen gelden kan niemand eene benoeming tot het ambt, ook al ware de benoeming onwettig dat is tegenstrijdig met de bestaande wetten gebeurd, betwisten voor de burgerlijke rechtbank.

Want opdat eene vordering ontvankelijk zij moet ze steunen op een recht.

Vanwege den benoemden griffier en zijne medecandidaten kan dus geen recht hoegenaamd noch burgerlijk noch politiek aangehaald worden; zij hadden geen recht om benoemd te worden, alleen een belang, en bijgevolg moest de rechtbank de vordering onontvankelijk verklaren.

Dat in Frankrijk de onregelmatige en onwettige benoemingen voor den Conseil d'Etat gebracht worden als verhaal wegens machtsverschrijding bewijst juist dat er geen recht om tot een openbaar ambt benoemd te worden bestaat, maar wel een belang.

Ziehier wat Duguit (Droit constitutionnel 1907, bl. 437) schrijft: Les actes de nomination proprement dits faits en violation de la loi, même par le président de la République, peuvent certainement être attaqués par le recours pour excès de pouvoir. Le principe n'est pas douteux, mais pendant longtemps on s'est demandé qui serait recevable à former le recours, pour excès de pouvoir. Ce n'est pas évidemment l'individu nommé. Ce ne sont pas non plus, sait-on, les individus réunissant les qualités et les conditions exigées par la loi pour être nommés à la fonction à laquelle a été faite une nomination irrégulière. Car nul n'a droit à être nommé à une fonction bien qu'on remplisse les conditions nécessaires pour y être nommé et on ne peut dire qu'une nomination irrégulière à une fonction publique fasse grief au droit de qui ce soit).

In Frankrijk is er ons evenmin als in België een recht om tot een ambt benoemd te worden. Het verhaal wordt in Frankrijk toegestaan omdat een belang alleen, zonder recht, bevoegdheid geeft om verhaal uit te oefenen: « il suffit d'un intérêt tout à fait indirect, d'un simple intérêt moral... il suffit par exemple de l'intérêt moral qu'il y a pour ceux qui réunissent les conditions nécessaires pour être nommés à certaines places à faire annuler les nominations à ces places d'individus qui ne réunissent pas les conditions exigées ». Aldus een arrest van 11 December 1904 aangehaald door Duguit, die daarop aanmerkt (Loc. cit. bl. 259). Cette raison est particulièrement intéressante parce qu'on ne saurait dire assurément que les demandeurs à ce recours invoquaient un droit subjectif; ils n'invoquaient pas assurément le droit d'être nommés à la fonction considérée; ils savaient parfaitement qu'ils n'y avaient aucun droit ».

De uitslag van het geding kon dus ook niet twijfelachtig zijn: er werd eene vordering ingesteld die niet steunt op een recht, maar op een eenvoudig belang. Bijgevolg moest de rechtbank de vordering onontvankelijk verklaren.

Het eenige verhaal dat hier mogelijk was was een beroep op de overheid die het besluit uitvaardigde en die het middel heeft eene onwettige benoeming ongedaan te maken. Ander verhaal in zulke belangengeschillen bestaat vooralsnog in ons land niet.

L. VAN BAUWEL,
Hoogleraar te Leuven.

VLAAMSCH E JURISTEN,

Gebruikt en verspreidt de Vlaamsche wetenschappelijke rechtsliteratuur.

Prof. M. A. KLUYSKENS: Beginselen van Burgerlijk Recht.

I. De Verbintenissen (2e druk).

II. De Erfenissen.

III. De Schenkingen en Testamenten.

Prof. M. N. GUNZBURG: Het Huwelijkscontract.

Prof. M. L. FREDERICQ: Beginselen van het Belgische Handelsrecht. I en II.

Prof. M. P. BELLEFROID: Dictionnaire Français-Néerlandais des termes de droit (3e druk).

RECHTSPRAAK

HANDELSRECHTBANK VAN ANTWERPEN

12 AUGUSTUS 1932

Voorzitter: M. J. Soeten, eenige rechter
Referendaris: M. J. V. Janssens
Pl.: Mr Liard (loco Verbaet)

RAMING VAN SCHADEVERGOEDING.

Bedrag der schade tegensprekelijk opgenomen tusschen verzekeringsmaatschappij en haar verzekerde, mag tegen derden ingeroepen worden.

Sun Insurance t/ Leys

Aangezien verweerder verantwoordelijk erkent te zijn voor de gevolgen der aanrijding waarover de betwisting loopt;

Aangezien verweerder aanbiedt 400 franken voor vergoeding der schade en 75 franken per dag voor buiten dienststelling;

Aangezien de schade niet tegensprekelijk werd opgenomen in tegenwoordigheid van verweerder;

Aangezien op 29 Augustus 1931 verweerder aanzocht werd de schade te komen opnemen;

Aangezien de schade tegensprekelijk opgenomen werd tusschen eischeres en haar verzekerde;

Aangezien overeenkomstig de bestendige Rechtspraak der Rechtbank, deze schatting als billijk mag gehouden worden om reden dat de verzekereingsmaatschappijen geen belang hebben aan de geteisterden bedragen uit te keeren welke de werkelijk geleden schade overtreffen omdat de invordering ervan steeds wisselvallig is, behalve in geval van overeenkomst (knock for knock genaamd) met de verzekeringsmaatschappij van de tegenpartij, hetgeen in voorgelegde zaak het geval niet is; (Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, 30 December 1929, Revue Générale des Assurances et des Responsabilités 1930, n° 605);

Aangezien de vergoeding voor onbeschikbaarheid billijk mag op 75 franken per dag geschat worden;

Om deze redenen:
Veroordeelt verweerder...

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

KORTGEDING — 25 OCTOBER 1932

Voorzitter: M. Diercxsens
Pl.: Mr P. De Preter en Mr R. Victor

HUWELIJSRECHT — WEDERZIJDSCHE RECHTEN EN PLICHTEN DER ECHTGENOOTEN — WET VAN 20 JULI 1932 — BEVOEGDHEID VAN DEN VOORZITTER DER RECHTBANK ZETELLENDE IN KORTGEDING.

De wet van 20 Juli 1932 (B. W. art. 214B) maakt geen inbreuk op de wettelijke bepalingen die het recht regelen van de gehuwde vrouw om aan haren echtgenoot de betaling van onderhoudspensioen te vragen.

Zelfs wanneer eene vraag steunende op de nieuwe wet hangende is voor den Vrederechter, is de Heer Voorzitter der Rechtbank zetelende in kortgeding bevoegd om over eene vraag tot voorloopig onderstandgeld te beslissen.

De Meyne-Mazigue t/ echtgenoot

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Gezien de dagvaardingsakte;

Aangezien verweerder de onontvankelijkheid opwerpt van de huidige vordering, om reden de aanlegster een geding zou ingeleid hebben voor den Vrederechter ten einde gemachtigd te worden rechtstreeks en bij uitsluiting van verweerder een gedeelte zijner inkomsten en loongeld te trekken. (Art. 214 B. wet van 20 Juli 1932);

Aangezien door vonnis van 12 October 1932 afgewezen zijnde van deze vraag, zij door haar huidige vordering den 14 October daaropvolgende voor de bevoegde rechtsmacht ingeleid, de toekennig van een kostgeld verzocht;

Aangezien de wet van 20 Juli 1932 op de wederzijdsche rechten en plichten der echtgenooten, geen inbreuk maakt op de wettelijke bepalingen die het recht op pensioen regelen, voorzien bij de gewijzigde artikels 203 tot 211 en 212 van het B. W. (zie memorie van toelichting en parlementaire besprekingen);

Aangezien voormelde wet alleenlijk het bekomen van een kostgeld vergemakke-

lijkt aan de echtgenooten, den eene tegen den andere handelende, en te dien einde een gemakkelijke en spoedige rechtspleging regelt.

Aangezien de rechter in kortgeding bijgevolg bevoegd is om van de zaak kennis te nemen;

Ten gronde:

Aangezien de aanlegster een verzoekschrift in scheiding van lijf en goederen heeft neergelegd en zij van haren man gescheiden leeft;

Aangezien de vraag hoogdringend is;

Aangezien de echtgenooten De Meyne, partijen in zake, niet samen leven en het niet blijkt dat het door de schuld der vrouw zou zijn;

Aangezien er eene dringende noodwendigheid schijnt te bestaan voorloopig in het onderhoud te voorzien van aanlegster;

Aangezien rekening houdende met de middelen des mans, de behoeften der vrouw, en de andere omstandigheden der zaak, de onderhoudskosten door den man voorloopig aan de vrouw te betalen, billijk kunnen geschat worden zooals hierna bepaald is.

Om deze redenen:

Wij, Voorzitter zetelende in kortgeding, en voorloopig uitspraak doende, onder voorbehoud van alle rechten der partijen, verwijzen verweerder aan aanlegster te betalen alle maanden de som van 600 fr. vanaf 14 October 1932, betaalbaar ter harer verblijfplaats, op voorhand, en tot de bevoegde Rechtbank de zaak ten gronde zal beslist hebben;

zeggen dat zoo aanlegster hare vraag niet heeft ingeleid voor de bevoegde Rechtbank binnen de zes maanden, het tegenwoordig bevel als niet bestaande zal aanzien worden.

NOTA. — In deze zaak deden zich de volgende feitelijke omstandigheden voor: de vrouw had voor den Heer Vrederechter, zich steunende op de nieuwe wet, een aanvraag gedaan om het bedrag te hooren bepalen dat zij zou mogen in ontvangst nemen op de wedde van haren echtgenoot. Zij was van deze vraag afgewezen geworden op grond van het feit dat zij niet met haren echtgenoot samenwoont en dat de wet van 20 Juli 1932 enkel toepasselijk is in de gevallen waarbij de echtgenooten een « huishouden vormen » en zij samen gehuust zijn (zie dit vonnis R. W. van dit jaar, kolom 104).

De echtgenoot had beroep aangeteekend tegen dit vonnis van den Heer Vrederechter en de vraag steunende op de nieuwe wet was dus hangende voor de Rechtbank van Eersten Aanleg. Tegelijkertijd met het beroep had aanlegster eene actie in kortgeding ingeleid strekkende tot het bekomen van onderhoudsgeld en aldus stelde zich de vraag of de gehuwde vrouw tegelijkertijd de procedure voorzien door de nieuwe wet kan doorrijven en ondertusschen eene actie in kortgeding kan inleiden. Het is deze vraag die door bovenstaand bevel door den Heer Voorzitter der Rechtbank van Eersten Aanleg bevestigend beantwoord is geworden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TURNHOUT

7 APRIL 1932

Voorzitter: M. Van den Hove d'Ertsenryck
Rechters: M. Janssens en M. Boone
Pl.: Mr Kruythoof

HUUR. — ACHTERSTAL. — UITSTEL VAN BETALING BIJ VERSTEK VAN DEN SCHULDENAAR. — ART. 122 W.B.R.

Ook wanneer de schuldenaar verstek maakt is de Rechtbank gerechtigd art. 122 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging toe te passen. De Rechtbank verleent, voor de betaling eener som van 7.750 fr. toelating deze te kwijten, met afkortingen van 1.000 fr. per jaar.

Kindermans t/ Corstiaens

Gehoord aanlegger in zijne middelen en besluiten;

Aangezien gedaagde, alhoewel behoorlijk gedagvaard bij geboekst exploit van den deurwaarder L. Van Heukelen te Herenthals in dato van vijf en twintigsten Maart laatstleden geen pleitbezorger heeft aangesteld;

Aangezien de vraag strekt tot betaling eener som van zeven duizend zeven honderd vijftig franken, verschuldigd verbleven voor vervallen huurgeld en grondlasten;

Aangezien de besluiten van aanlegger regelmatig en genoegzaam gestaafd voorkomen;

Overwegende dat door omstandigheden onafhankelijk van zijnen wil gedaagde zich in een zeer moeilijken geldelijken toestand bevindt en mag aanzien worden als ongelukkig en van goeder trouw; dat er dus toepassing dient gedaan van artikel 122 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging.

Om deze beweegredenen:

De Rechtbank verleent het gevraagd verstek tegen den gedaagde niet verschijnende en voor het profijt verwijst hem aan aanlegger te betalen de som van zeven duizent zeven honderd vijftig franken gezamenlijk met de rechterlijke intresten en de kosten des geding.

Zegt dat het gedaagde, niet verschijnende, toegelaten is, zich van de hierboven tegen hem uitgesproken veroordelingen te kwijten met jaarlijksche afkortingen van duizend franken vervallende voor de eerste maal op 15 Oogst aanstaande en zoo voort van jaar tot jaar.

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande verzet of beroep en zonder borgstelling en benoemt den deurwaarder E. Van den Putte om er de betekening van te doen.

NOTA. — Het komt wel wat vreemd voor dat aan iemand, bij verstek veroordeeld tot het betalen eener betrekkelijk geringe som, niettemin een uitzonderlijk lang uitstel tot betaling verleend wordt, en wel, zooals uit de motieven blijkt, wegens den zeer moeilijken geldelijken toestand waarin verweerder zich bevindt, toestand, verwekt, door omstandigheden onafhankelijk van zijn wil.

Art. 1244 B. W. machtigt den rechter een uitstel te verlenen indien, de schuldenaar, enerzijds, bewijst dat de waarde zijner goederen het beloop der tegen hem bestaande schuldvorderingen dekt, en anderzijds dat de onmiddellijke uitvoering van zijn verplichtingen hem groote schade zou berokkenen. (Planiol. Traité prat. de dr. civ. VI bl. 524, VII bl. 325).

De voorbereidende werken op het burgerlijk wetboek voorzien uitdrukkelijk dat het hier slechts geldt een kortstondige finantieel ongemakkelijkheid die volstrekt niet de solvabiliteit wegneemt, doch slechts het onmiddellijk beschikingsvermogen (disponibilités) aantast. (Baudry. Droit civil XIII, bl. 580). Bovendien mag slechts de bijzondere verhouding tusschen den schuldenaar en een bepaalden schuldeischer in acht genomen worden; een algemeen uitstel zou dus niet toegelaten zijn (Garsonnet et Cesar Bru. Traité de proc. civ. IV, bl. 255).

De eisch nopens de solvabiliteit is trouwens gerechtigd en wordt impliciet gesteld door art. 124 B.R.P. waarbij een uitstel geweigerd wordt in alle tegengestelde gevallen.

Het uitstel kan slechts verleend worden ten bate van den schuldenaar, en zijn toestand alleen komt in aanmerking « La position du créancier ne forme jamais un obstacle absolu à la concession du délai de grâce (Baudry, loc. cit.). »

Het toestaan van uitstel ten bate der schuldeischers en zonder nadeel voor den schuldenaar is dus onwettig, hoewel soms door de billijkheid gevorderd; daarom werd een vonnis, dat uitstel verleend had omdat men voorzigt dat de goederen van den schuldenaar in waarde zouden stijgen, hervormd (D. P. 1864-2-22).

De soevereine beoordeling der gegevens noopt den rechter nooit een uitstel te gunnen; verleent hij het echter dan vergt art. 122 B.R.P. een motiveering. De duur van het uitstel moet steeds, alhoewel gesteld in het voordeel van den schuldenaar, het rechtmatig belang van den schuldeischer in acht nemen, doorgaans gaat dit termijn de drie maanden niet te boven (Gars. IV, 253).

Het Hof van Colmar, in dato 18 Oogst 1816 hervormde een vonnis dat een uitstel van tien jaren verleend had, « les premiers juges ayant excédé les limites qui leur étaient tracées par la loi (Baudry, loc. cit. in nota). Dit is logisch. Een overdreven lang termijn toont duidelijk aan dat de schuldenaar alle betaalkracht verloren heeft, en dus art. 1244 B. W. niet mag inroepen, daar onvermogen uitstel uitsluit.

De rechter mag niet alleen uitstel toestaan, hij mag ook uitvoering door gedeeltelijke betalingen voorschrijven; art. 1244,2 B. W. doelt niet zozeer op uitstel dan wel op deeling der prestatie, deeling die noodzakelijkerwijze verschillende vervaldagen met zich brengt.

Ten gevolge van het vonnis moet de betaling gebeuren ten huize van den schuldeischer, daar het vonnis niet alleen de verplichting oplegt, te betalen ten laatste op den vervaldag, doch zoo spoedig mogelijk, (Planiol: Traité prat. de dr. civ. VII, bl. 327).

Indien de schuldenaar op den gestelden dag de gedeeltelijke betaling niet doet, dan wordt veelal door uitdrukkelijke bepaling van het vonnis, de schuld in haar geheel eischbaar; in geval echter niets voorzien werd, dan behoudt de schuldenaar volgens Laurent (Dr. civ. XVII, bl. 568) het recht de gedeeltelijke betalingen voort te zetten, daar een verval van rechten immer uitdrukkelijk moet voorzien zijn.

Anderen meenen, dat een eerste ontduiking een verder recht onmogelijk maakt (Gars: Proc. civ. IV, bl. 256), indien dus de schuldenaar niet betaalt op den eersten vervaldag, dan verbeurt hij zijn recht op de volgende, en moet de schuld in haar geheel en onmiddellijk voldoen.

Mag nu een uitstel toegestaan worden in geval van verstek door verweerder. Vooraf lijkt het duidelijk, dat de rechter niet hoeft toe te kennen wat hem niet wordt gevraagd: « le juge n'a pas à accorder un sursis qui ne lui est pas demandé (Sirey: 1894, I, 259).

Een tegengestelde opvatting redeneert niet aldus; bij toekenning van een uitstel in geval van verstek velt de rechter geen oordeel « ultra petita », inderdaad, door den eisch van aanlegger, wordt impliciet een vraag tot niet-toekenning gesteld, indien dus de rechter een uitstel verleent, oefent hij een recht uit dat hem toekomt, namelijk: aan aanlegger minder te geven dan hij vraagt. (Garsonnet: loc. cit.).

De wettelijke oplossing wordt trouwens gegeven door art. 123 B.R.P. dat bij verstek het termijn laat lopen vanaf de betekening. Beltjens is formeel op dit punt: Le délai de grâce n'a pas besoin d'être demandé, il peut être accordé d'office. (Code de proc. civ. art. 123). Een rationeele rechtvaardiging dezer stelling ligt in den bezonderen aard der bepaling van art. 124 B. W.; het is in het belang der publieke orde dat niets den rechter verhinderen zou, zelfs ongevraagd, een maatregel uit te vaardigen die deze publieke orde dienen moet.

R. v. L.

VREDEGERECHT ANTWERPEN

4e KANTON — 25 OCTOBER 1932

Vrederechter: M. De Keyser

HUWELIJKSRECHT — WEDERZIJDSCHE RECHTEN EN PLICHTEN DER ECHTGENOOTEN — WET VAN 20 JULI 1932 — TOEPASSELIJKEHEID DER WET VOOR HET GEVAL DE ECHTGENOOTEN NIET SAMEN WONEN — NOODZAKELIJKHEID IN DIT GEVAL HET RECHT TOT ONDERSTAND TE BEWIJZEN DOOR EEN VOORAFGAANDELIJKE TITEL.

De tekst van het nieuw art. 214 B. toont duidelijk aan dat de wetgever heeft gewild dat de bepalingen der wet van 20 Juli 1932 ook toepasselijk zouden zijn wanneer de echtgenooten niet meer samen wonen, doch in feite gescheiden leven.

In dit laatste geval dient er echter voorafgaandelijk onderzocht te worden of de echtgenoot die aanlegger is wel het recht heeft onderstandsgeld te eischen, wat een onderzoek vergt dat niet overeen te brengen is met de spoed-procedure ingesteld door de nieuwe wet.

Ingeval van niet samenwonen der echtelieden zijn de schikkingen betreffende « het in ontvangst nemen van inkomsten » slechts van toepassing in zooverre de echtgenoot die aanlegger is zijn recht op onderhoudsgeld door middel van een voorafgaandelijke titel bewijst; in deze omstandigheden gelden de bepalingen van de nieuwe wet als een vereenvoudigd middel om de uitvoering van dien bestaanden titel te bewerkstelligen.

Mme Versteyley-Van Brakel t/ echtgenoot

Gelet op het verzoekschrift van Van Braekel Joanna, echtgenote Versteyley, om machtiging te bekomen ten einde de opbrengst van den arbeid van haar echtgenoot te kunnen in ontvangst nemen;

Aangezien verzoekster hare vraag steunt op de nieuwe beschikkingen over de wederzijdse rechten en plichten van de echtgenooten, vastgelegd in de wet van 20 Juli 1932 en meer bepaaldelijk op diegene vervat in artikel 214 B.;

Aangezien het tevens blijkt uit de met het verzoekschrift ons voorgelegde stukken dat de echtelieden niet meer samen maar gescheiden leven;

Aangezien het voorberoepen artikel 214 B. aan ieder der echtgenooten de plicht oplegt, bij te dragen volgens zijn vermogen in de behoeften van het huishouden, waaruit redelijkerwijze zou moeten afgeleid worden dat dit voorschrift veronderstelt dat de beide echtgenooten samenwonen en feitelijk alleen daarop doelen kan; indien immers man en vrouw gescheiden en ieder afzonderlijk leven, dan kan men toch kwalijk spreken van « het huishouden » want dit bestaat in een feitelijken toestand die ontstaat uit en in stand gehouden wordt door het samenwonen van getrouwen onder een zelfde echtelijke dak;

Aangezien evenwel de tekst van dit artikel 214 B. wel aanwijst dat de wetgever met die beschikking heel wat meer heeft willen bereiken en de nieuwe maatregelen over het in ontvangst nemen van inkomsten ook toepasselijk stelt dan als wanneer de echtgenooten niet samenwonen; dit bewijst de omstandigheid dat bevoegdheid wordt toegekend aan den Vrederechter van « de laatste echtelijke woonplaats », want zoo deze uitdrukking gebrekkelijk en onduidelijk is, mag het toch wel aangenomen worden dat daarmee bedoeld wordt « de plaats waar de echtelieden laatst samen gewoond hebben »;

Aangezien echter in geval van « niet samenwonen » de vraag om de persoonlijke inkomsten van een der echtgenooten of gedeeltelijk te mogen in ontvangst nemen, zich geheel anders voordoet en een veel meer ingewikkeld onderzoek vergt dan wel in geval van « samenwonen »; hier inderdaad gaat het om zoo te zeggen alleen over het beoordeelen van een bloot feit, dat met eene eenvoudige berekening kan uitgemaakt worden: zooveel is er normaal noodig om « het huishouden » in stand te houden, en zooveel kan de in gebreke blijvende echtgenoot daartoe bijbrengen;

In het andere geval echter stelt zich eerst de vraag en moet er onderzocht worden of de klagende echtgenoot wel recht heeft om van den anderen iets voor zich alleen op te eischen, niettegenstaande er niet voldaan is aan de wettelijke verplichting van het « samenwonen » aan de getrouwen opgelegd; dit onderzoek dient te geschieden met de noodige wettelijke waarborg en vergt het aanwenden van rechtsmiddelen die niet kunnen aangepast worden aan de uitzonderlijke en vereenvoudigde procedure der wet van 20 Juli 1932, om voor het bewerkstelligen van hetwelk noodzakelijkerwijze beroep moet gedaan worden op de wetten van algemeene rechtspleging;

Aangezien overigens de wet van 20 Juli

1932 niet verklaart iets te willen wijzigen aan de tot nu toe gevolgde handelwijze om, in geval van niet samenwonen, het recht op onderstand van een der echtelieden te erkennen en werkdadig in eene rechterlijke beslissing vast te leggen en dan den anderen echtgenoot te veroordelen, niet om tot « de behoeften van het huishouden bij te dragen » (art. 214 B.) maar om aan zijne wederhelft « hulp en bijstand te verlenen » (art. 212);

Aangezien dus in geval van niet samenwonen der echtelieden de schikkingen over « het in ontvangst nemen van inkomsten » slechts van toepassing zijn kunnen in zooverre de klagende echtgenoot zijn recht op onderhoudsgeld bij middel van een gewonen en voorafgaandelijke titel heeft doen erkennen; in dit geval gelden dan die schikkingen enkel als een vereenvoudigd middel om de uitvoering van dien bestaanden titel te bewerkstelligen;

Aangezien verzoekster ons zulk eenen titel niet voorlegt en dat wij bijgevolg haar verzoek niet kunnen inwilligen.

WERKRECHTERSRAAD VAN BEROEP VAN ANTWERPEN

13 OKTOBER 1932

Voorzitter: M. H. Van Oekel

Pl.: Mr Misselijn en Mr Fr. Matheesens

GETUIGENVERHOOR. — FACULTATIEVE EN GEBIEDENDE REDEN VAN WRAKING. — FAKULTATIEVE WRAKING IS VERPLICHTEND WANNEER BELANGHEBBENDE PARTIJ ZICH DAAROP BEROEPT. — DIENSTKONTRAKT. — BEWIJS DOOR GETUIGEN EN VERMOEDENS TOEGELATEN TEGEN PATROON - HANDLAAR. — DIENSTKONTRAKT OP PROEF. — BEWIJS.

De redenen van wraking van getuigen voorzien bij artikel 268 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, zijn van gebiedende aard, partijen kunnen er niet aan verzaken.

De redenen van wraking van getuigen, voorzien bij artikel 283 van het Wetboek van Burgerlijke rechtspleging, zijn inteegeendeel van facultatieven aard; ze moeten echter als redenen tot wraking door den Rechter toegepast worden, als de belanghebbende partij er zich op beroept.

Het bedieningskontraat is van commerciële aard ten aanzien van den patroon-handelaar. De bediende mag hetzelfde bewijzen door alle bewijsmiddelen door het handelsrecht toegelaten, ook door getuigen en vermoedens.

Het dienstkontraat op proef is van uitzonderlijke aard en mag enkel door de Rechtbank worden aanvaard bij afdoende en schriftelijk bewijs.

Bulckens t/ N. V. Avano

Herzien ons tusschenarrest d.d. 18 April 1932, en gehoord de getuigen door partijen ter zitting van 19 September voorgebracht, en het terzelfder zitting bevolen voortgezette getuigenverhoor, ten einde partijen toe te laten den door hen vernoemden heer Taeymans als getuige te doen hooren ter zitting van 26 September 1932;

Aangezien op deze laatste zitting de beroepene, N. V. Avano, verklaard heeft den door haar voor te brengen getuige Taeymans niet te hebben gedagvaard, noch deze te hebben kunnen bewegen vrijwillig ter zitting te verschijnen om over de feiten van het geding te getuigen;

Aangezien de beroepene den eersten door beroeper voorgebrachte getuige, Jos. Bulckens, verklaard heeft te wraken, omdat hij met den beroeper is verwant in den graad die door artikel 283 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging wordt aangegeven als redenen die tot wraking van getuigen kan aanleiding geven;

Aangezien deze verwantschap door beroeper en door getuige wordt erkend, en

dat, zoo het in de gevallen voorzien bij artikel 283 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, gaat, om redenen van facultatieve wraking, — in tegenstelling met de gevallen van wraking van absoluten en gebiedenden aard, voorzien bij artikel 268, — dit nochtans dient verstaan te worden als eene gebiedende verplichting tot wraking, zoo de partij die daarbij belang heeft, verklaart zich daarop te beroepen.

Aangezien er van de getuigenis van den eersten getuige dus geene rekening mag, zal gehouden worden in het geding;

Aangezien de tweede getuige Lemmens heeft bevestigd, dat hij, ten tijde dat hij bij de beroepene zelf in dienst was, den beroeper Bulckens daar op het bureel, regelmatig bureelwerk heeft zien verrichten;

Aangezien het uit de verklaringen van partijen ter zitting van 26 September 1932 is gebleken, dat zekere genaamde Taeymans, beheerder-bestuurder der beroepene maatschappij, over de indienstneming en het daarbij bedongen loon van 1250 fr. per maand van den beroeper, zou kunnen getuigen, maar dat de beroepene zich heeft onthouden de ten haren dienste staande middelen en invloed op voornoemden heer Taeymans aan te wenden, om hem ter zitting te brengen;

Aangezien de beroeper het bestaan van het dienstkontraat, en het bedrag van het hem toekomend loon, gerechtigd is te bewijzen door alle middelen van recht, getuigen en vermoedens inbegrepen;

Aangezien het uit de hierboven herinnerde feiten en omstandigheden met voldoende overtuigend vermoeden blijkt, dat de beroeper wel degelijk in dienst is geweest van, en bureelwerk heeft verricht voor de beroepene, en dat hem het loon van 1250 fr. per maand was toegezegd geworden;

Aangezien het kontraat op proef of het zoogenaamde volontariaat, waarvan de beroepene gewaagt, om de niet meer te betwisten aanwezigheid en werkzaamheid van den beroeper op het bureel van de beroepene te verklaren, van te uitzonderlijke aard is om zonder afdoende en schriftelijk bewijs te kunnen worden aanvaard;

Aangezien anderzijds het ontslag zonder opzeg van den beroeper op 16 Augustus 1931 niet ernstig kan worden betwist, daar reeds op 17 Augustus daaropvolgend, de ontslagen bediende zich op den Werkrechtsheraad van Antwerpen aanbod, om zich over het gedrag van de beroepene te beklagen en deze ter verantwoording en in verzoening te roepen;

Aangezien de beroeper slechts van 1 tot 16 Augustus werkzaam is geweest, en alleen dus voor die periode kan aanspraak maken op verdiend loon, en dat hem uit dien hoofde toekomt de som van 625 fr.;

Dat hij daarenboven, gezien de ontslagging zonder opzeg, mag aanspraak maken op de wettelijke vergoeding van driemaal 1250 fr. of 3750 fr.

Om deze redenen:

De Werkrechtsheraad van beroep, kamer voor Bedienden, alle verdere en tegenstrijdige beslitselen verwerpende, recht doende in voortzetting der rechtspleging, doet het eerste vonnis te niet, hetzelfde hervormende en doende wat de eerste rechter hadde moeten doen, veroordeelt broepene om aan beroeper te betalen:

1) ten titel van loon van 1 tot 16 Augustus de som van 625 fr.;

2) ten titel van schadevergoeding voor schielijk en onrechtmatig ontslag, de som van 3750 fr.

met de rechterlijke intresten en de kosten van eersten aanleg en van beroep.

De nieuwe wet omtrent de wederzijdse rechten en plichten der Echtgenooten

De wet van 12 Augustus 1932, die reeds den 6 April 1927 door den Senaat werd gestemd, is hoofdzakelijk het werk van de Commissie van Herziening van het Burgerlijk Wetboek, gelast in het jaar 1923 door den toenmaligen Minister van Justitie, den heer Hymans, het wetsvoorstel dat ik den 22 Mei 1922 in den Senaat ingediend had, hebbende enkel voor onderwerp de arbeid, nijverheid en handel der gehuwde vrouw en de bijdrage der echtelieden in de gezinslasten, alsook de macht om in rechte te treden zonder machtiging van haar man, te onderzoeken.

De Commissie van Herziening van het B. W. ontwaakte aldus uit haren langen

slaap. Ingesteld in het jaar 1884, kon zij eindelijk op nuttige wijze haar taak verrichten, dank zij het parlementair initiatief dat haar te hulp kwam. Zij had in het jaar 1887 een wetsvoorstel ter herziening van den Voorafgaandelijken en de zes eerste Titels van het 1ste boek van het B. W. opgesteld, doch het kwam nooit ter bespreking in de Kamers.

Uit eigen beweging besloot zij mijn wetsvoorstel, medeonderteekend door Mevrouw Spaak, en de HH. Magnette, Vinck en Lafontaine, uit te breiden tot verschillende aanverwante kwesties, en ondernam zonder het regiem van het huwelijkscontract zelf zoeken te wijzigen, een vergaans-

de wijziging van den Titel betreffend de wederzijdsche rechten en plichten der echtelieden.

Deze wijziging, slechts op bijkomende punten door den Senaat geamendeerd, handhaaft echter de onmondigheid der gehuwde vrouw, die haar man krachtens art. 213 gehoorzaamheid verschuldigd blijft. De Commissie van Herziening had dit artikel afgeschaft en vervangen door den volgende tekst: «De man is het hoofd van het gezin». Doch de Senaat was van oordeel dat de wederzijdsche verplichtingen van bescherming en gehoorzaamheid ongewijzigd moesten worden behouden en herstelde het artikel. De Belgische wetgever heeft aldus de gehuwde vrouw nog steeds ondergeschikt aan haar echtgenoot geoordeeld en haar niet de gelijkheid van rechten toegekend, die in Engeland, Amerika, Denemarken en Noorwegen ingesteld is. Doch, om de rechtsmisbruiken van den man te voorkomen, heeft de Commissie van Herziening de waarborgen ten voordeele der vrouw in art. 214j ingesteld, hierna besproken.

Ziehier nu eenige uitleggingen der voornaamste ingevoerde wijzigingen:

a) Elke echtgenoot draagt bij in de behoeften van het huishouden volgens zijn vermogen en staat. De Vrederechter kan machtiging verlenen om de inkomsten van de(n) echtgenoot, die aan deze verplichting te kort komt, in ontvangst te nemen tot een beloop door hem te bepalen. (Art. 214b.).

Het vonnis is vatbaar voor beroep (Art. 214e) kan worden gewijzigd indien de wederzijdsche toestand der echtelieden het wettigt (Art. 214f) en is uitvoerbaar door de derden-schuldeischers op enkele kennisgeving door den griffier (Art. 214g).

b) Verzuimt een der echtgenooten grootelijks zijn plichten dan gelast de voorzitter der rechtbank van eersten aanleg de door het belang van den anderen echtgenoot en van de kinderen vereischte spoedmaatregelen, o.m. het verbod van vervreemding van goederen, alsmede het verplaatsen van mobilair. (Art. 214j).

c) De machtiging van den man om in rechte te verschijnen wordt niet meer vereischt in al de geschillen tusschen echtgenooten en die betreffende de goederen waarvan de vrouw het beheer heeft. (Art. 215).

d) Voortaan zal de vrouw wel een algemeene machtiging van haar man mogen ontvangen voor andere doeleinden dan het beheer harer goederen (Art. 221).

e) Het uitoefenen door de vrouw van een beroep, nijverheids- of handelsbedrijf wordt vergemakkelijkt, doordat de stilzwijgende machtiging van den man voldoende is, en een machtiging onnoodig is, wanneer de man afwezig is of uit zijn

rechten ontzet (Art. 223a), zelfs voor het beroep van advocaat (Art. 223e).

f) De opbrengst van den arbeid der vrouw, die een afzonderlijk beroep uitoefent, haar arbeidsgereedschap, kleedingstukken en juwelen maken gedurende het huwelijk ten hare behoeve voorbehouden goederen uit, waarover zij alleen het beheer heeft. (Art. 224a) In geval van misbruik van de haar toegekende macht, kan de man deze door de Rechtbank, zetelend in raadkamer, doen intrekken. Het vonnis hierover uitgesproken zal op de griffie, in een daartoe gehouden register, worden opgeschreven, alsmede op de Handelsrechtbank, indien een der echtelieden koopman is. (Art. 224 b. en c.)

g) De voorbehouden goederen der vrouw kunnen door hare schuldeischers in beslag genomen worden, alsook door de schuldeischers van het gezin, als de beide echtgenooten zich in het belang hiervan verbonden hebben. (Art. 224 c. bis)

h) De herkomst en de omvang van de voorbehouden goederen kan door de vrouw bewezen worden door alle wettelijke middelen, behalve door dat der algemeene bekendheid. Daarentegen mag zij wel door een akte van bekendheid bewijzen dat zij een afzonderlijk beroep uitoefent.

Geldt het onroerende goederen, dan is het bewijs slechts ontvankelijk indien de akte van aankoop door de vrouw de verklaring bevat dat de aankoop gedaan werd met behulp van voorbehouden goederen en om deze te vervangen. (Art. 224d.)

i) Bij de ontbinding van de wettelijke gemeenschap of van de gemeenschap van aanwinsten, worden de voorbehouden goederen onder de te verdeelen baten begrepen, tenzij zij eigen goederen uitmaken. (Art. 224e).

Een overgangsbepaling maakt de artikelen 224a tot 224e toepasselijk, welk ook de datum van het huwelijk is.

Men ziet dat de wetgever zeer belangrijke wijzigingen aan den toestand der gehuwde vrouw heeft weten in te voeren, zonder het eigenlijke regiem van het huwelijk te wijzigen. Het heeft echter de Kamer van Volksvertegenwoordigers veel tijd gekost, te midden der politieke en financiële zorgen, om zich eindelijk te besluiten, zonder eenige verandering, een wet te stemmen met ongeduld door de eischen van een matig feminisme verwacht.

Ten slotte worde hier opgemerkt dat het wetsvoorstel in de artikelen 214 b. en j., 224 c. en e. de bepalingen der Fransche wet van 13 Juli 1907 betreffende «het vrije loon der gehuwde vrouw en de bijdrage der echtelieden in de gezinslasten», in het ontwerp van 1922 reeds overgenomen, behouden heeft.

F. WITTEMANS.

Bevoegdheid van den Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg

De wet van 12 Oogst heeft gevoelige wijzigingen en aanvullingen gebracht aan de bepalingen van het B. W.

Inzonderheid is art. 214 geroepen om eene groote draagkracht te verwerven; dit art. machtigt den Voorzitter, op aanvraag van een der echtgenooten, den anderen echtgenoot het verbod op te leggen, roerende of onroerende goederen te vervreemden, en zelfs, meubelen en huisraad te verplaatsen.

De verhandelingen in de wetgevende Kamers, verstreken ons geen nadere inlichtingen nopens proceduur en uitvoering tenzij de zeer rekbare verklaring dat de nieuwe wet een spoedproceduur ingesteld heeft, die van een gansch bijzonder aard is; nochtans zijn in de verslagen, uitgebracht door de bevoegde commissies, zeer leerrijke gegevens voorhanden.

De huidige wet verhelpt door haar bepalingen, aan de uiteindelijke noodzakelijkheid die vroeger bestond, in geval van oneenigheid tusschen echtgenooten betreffende geldelijke aangelegenheden, over te gaan tot het uiterste middel, en den huwelijksband zooniet in rechte, dan toch in feite te verbreken. Of nu de Voorzitter, aan de hand dezer bepalingen, er in lukken zal dezen middenweg te openen, en niet, door zijn bevelschriften, de gespannen verhoudingen tusschen echtelieden nog te verergeren, zal de toekomst uitwijzen.

Art. 214j. beoogt een verweer tot stand te brengen tegen een onmiddellijk en dreigend gevaar.

Welke is nu de natuur der tusschen-

komst van den Voorzitter en hoe gebeurt ze?

In spoedeisende zaken volstaat veelal het kortgeding; hier nochtans ware het in de meeste gevallen laattijdig. Daar aan kwaadwilligen alle gelegenheid zou geboden worden om het onheil te bespoedigen. Op dit gebied, is een bevelschrift op rekwest een uitstekend voorbehoedmiddel; de wetgever nu, wil volstrekt een eenvoudige, spoedige en fiscaal niet zwaar belaste proceduur instellen; uitdrukkelijk werd door den verslaggever namens de Commissie van Justitie verklaard (Bescheiden, Senaat 1926, 27 n° 64): «la juridiction gracieuse ainsi reconnue au Président, ne doit pas être confondue avec celle du Président statuant par voie de référé. Par là même que cette procédure sera gracieuse, et le pouvoir du Président, discrétionnaire, il semble inutile d'entrer dans les précisions sur la procédure» en in het verslag Godenie: «La décision du Président étant provisoire et répondant uniquement aux nécessités du moment, il n'y a pas lieu de prévoir un secours devant le Tribunal. Semblable recours se concilient mal d'ailleurs avec une juridiction familiale où il faut éviter des complications inutiles».

De echtgenoot die de hulp van den Voorzitter inroept, mag zulks doen bij middel van een gewonen brief, ofwel zichzelf bij den Voorzitter aanmelden, en hem mondeling zijn verzoek doen. (Deswarte, Senaat, Handelingen 31 Maart 1927).

Het is dus evenzeer duidelijk dat het

den raadsman geoorloofd is zich persoonlijk aan te bieden, drager zijnde van het rekwest.

De bevoegdheid van den Voorzitter is dezelfde als deze in kortgeding: alle voorlopige en spoedeisende maatregelen kunnen dus getroffen worden, die in het kader der bevoegdheid van kortgeding passen zouden.

De grove tekortkoming aan de verplichtingen, heeft een wantoestand te zijn die waarneembaar en gekend is, en van aard om een dreigend gevaar te verwekken.

In de Senaatsbespreking van 31 Maart 1927 werd er echter opgemerkt dat die «grove tekortkoming» in breeden zin diende opgevat.

Bij dit alles is nog niet uitgemaakt, hoe die vervreemding praktisch moet verhandeld worden. Te dezer gelegenheid is het nuttig aan te stippen dat vóór het in voege treden der wet reeds de Heer Procureur Generaal bij het Beroepshof te Brussel in een rondschriven te kennen gaf dat een daartoe aangezochte notaris zijn ambtsbijstand niet verleen mag, tot de vervreemding van onroerende goederen buiten weten der vrouw, goederen die trouwens tot de gemeenschap behooren, zonder advies van den Voorzitter der kamer van notarissen, of van het parket.

We willen hier niet den rechtsgrond dezer opvatting verder onderzoeken, daar nu juist de nieuwe wet aan dergelijke feiten een einde stellen zal door de publiciteit van het bevel.

Een laatste punt moet onderzocht; het bevelschrift moet bij uittreksel overgeschreven worden binnen de maand (art. 214j).

Niet zonder reden werd er gedurende de bespreking geopperd, dat de tijdspanne van eene maand ietwat lang was, doch niettemin werd de termijn behouden, de uitvoering van het bevel zal dus hier zijne overschrijving veelal voorafgegaan, vermits het bevel oogenblikkelijk van kracht is.

De lange termijn is weer de toepassing van de leidende gedachte der wet: de proceduur zoo eenvoudig mogelijk maken en daarom ruimen tijd gunnen om vormelijkheden te vervullen die met de bindende kracht van het bevel geen rechtstreeksch verband hebben.

Det wet schrijft de overschrijving bij uittreksel voor, men vraagt zich af wat in de meeste bevelschriften als niet vatbaar voor overschrijving dient beschouwd, daar deze buiten noodzakelijke aanduidingen die integraal moeten overgenomen worden om het verhandelde geval te kunnen omschrijven, tevens de motieven veelal zal overnemen daar deze uiteraard zeer bondig zijn zullen. Op dit punt wachten we de jurisprudentieele uitwerking der wetsbepalingen af.

Mededeelingen

STUDIECOMMISSIE VOOR NOTARISSEN IN HET ARRONDISSEMENT AUDENAERDE

Naar aanleiding van eene mededeeling verschenen in het Rechtskundig Weekblad van 2 Oktober l.l. aangaande het stichten van een studiec ommissie voor notarissen in het arrondissement Dendermonde, zij gezegd dat in het arrondissement Audenaerde een soortgelijke kring reeds bestaat sedert 11 Oktober 1924.

Hij werd gesticht op voorhandneming van Meester De Waegenaere, notaris te Nederbrakel. De eerste voorzitter was Meester Rens, notaris te Geeraardsbergen en de huidige voorzitter is Meester Van Ongeval, notaris te Petegem-bij-Audenaerde.

Het lokaal is in een der zalen van het gerechtshof te Audenaerde. Op de vergaderingen (4's jaars) verlopen de rechtskundige verhandelingen en bespreking om beurt in de Fransche en Nederlandsche talen, en dat deze instelling nuttig en leefbaar is, blijkt uit het met de jaren groeiend getal deelnemers, waartusschen de bekwaamste notarissen van het arrondissement Audenaerde stadig te vinden zijn.

Het is, meenen wij, op verslag van Mr Rens voornoemd, over het ontstaan en de werking van den studiekring Audenaerde, dat de algemeene Vereeniging der notarissen van België de stichting van gelijkaardige vormingen elders heeft aanbevolen.

Moge men daaraan gevolg geven.

Gaarne zal de kring Audenaerde met de nieuwe stichtingen in betrekking treden.

Rechtskundig Weekblad

SATUTAIRE VERGADERING

Op Woensdag, 19 dezer, had ten huize van onzen Voorzitter, Mter Jules Franck, de statutaire vergadering plaats van de vereeniging zonder winstgevend doel «Rechtskundig Weekblad». Het bleek uit de verslagen die werden medegedeeld dat de vereeniging zich in een uiterst gunstigen toestand bevond, op alle gebied en niet het minst op financieel gebied. Deze mededeelingen werden met uitbundig applaus begroet.

De dagorde was dan ook zeer spoedig afgehandeld en dadelijk kon de vergadering overgaan tot het bijzonderste doel van de bijeenkomst, namelijk het aanzitten aan het prinselijk feestmaal dat ons door den Voorzitter werd aangeboden en waarop de heerlijkste gerechten en de fijnste wijnen alle eer werden aangedaan.

Er werd gesproken door al de aanwezigen en gedronken op de gezondheid van de allervriendelijkste Mevrouw Franck, van de familie van onzen Voorzitter die mede aan den disch aanzat, op de toekomst van het Rechtskundig Weekblad, op de Vervlaamsching van het Gerecht, en op honderd andere onderwerpen waarvan in de late uren de nauwkeurige omschrijving verdween in den nevel der al te enthousiaste stemming.

Het was een overheerlijke avond!

Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden

Hieronderstaand rondschriven werd door het Bestuur gezonden aan de leden van den Bond.

BOND der VLAAMSCH RECHTSGELEERDEN
Secretariaat: Archimedesstraat, 60 BRUSSEL

Geacht Medelid,

U zult door de bekendmaking, verschenen in het «Rechtskundig Weekblad», vernomen hebben dat er aanstaanden Zaterdag, 29 dezer, een Buitengewone Algemeene Vergadering van den Bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden belegd was geworden te Antwerpen met op de dagorde de verdere bespreking van

DE VERVLAAMSCHING VAN HET GERECHT

Daar talrijke van onze medeleden, tengevolge van de verkiezingscampagne belet zijn aan deze vergadering deel te nemen, heeft het bestuur beslist deze bijeenkomst tot na de aanstaande wetgevende verkiezingen uit te stellen.

Datum en programma dezer nieuwe vergadering zullen U bijtijds bekend gemaakt worden.

Met achtingvolle gevoelens,
HET BESTUUR.

Rechterlijk leven

RECHTERLIJKE ORDE

Bij koninklijke besluiten van 15 October 1932: Zijn benoemd:

Tot referendaris der rechtbank van koophandel te Aalst, de heer Van den Bergh (J.), advocaat te Aalst, ter vervanging van den heer Scheerlinckx, die als zoodanig aftreedt;

Tot substituut procureur des Konings:

Bij de rechtbank van eersten aanleg te Gent, de heer Vanhoudt (J.-C.), advocaat te Diest, ter vervanging van den heer Van den Boogaerde, die tot een ander ambt is beroepen;

In het vrederecht van het kanton Ninove, de heer Cosyns (L.-M.-L.-P.-C.-G.), advocaat te Meerbeke, ter vervanging van den heer Kieckens, die als zoodanig aftreedt;

Tot griffier van het vrederecht van het kanton Deynse, de heer De Kesel (F.-F.-P.-E.), griffier van het vrederecht van het kanton Ronse, ter vervanging van den heer Gommaerts, die als zoodanig aftreedt.

Zijn aangesteld aan de rechtbank van koophandel te Oostende:

Tot rechter:

De heer Rayée, J., aannemer te Oostende;

De heer Tempère, A., drukker te Oostende;

Plaatsvervangend rechter:

De heer Friedrich, E., hotelhouder te Oostende;

De heer Elleboudt, R., drukker te Oostende;

Is de heer De L'Arbre (A.-L.-G.-C.), vrederechter van het kanton Geeraardsbergen, belast met de bediening van het kanton Herzele;

Is aan de heeren Baelde (M.), Hebbelynk (L.) en Janssens (Ch.), gewezen rechters in de rechtbank van koophandel te Antwerpen, machtiging verleend tot het voeren van den eertitel van hun ambt.

Uitgever: Drukk. «Thémis».

Best.: R. Van Cauteren

Korte Ridderstraat, 22, Antwerpen. — Tel.: 200.95